II, 5, 1937

LEI 5

„Cine renunță la mormânt, renunță la înviere. Pentrucă, condiția învierii stă în acceptarea prealabilă, neșovăitoare, senină, a durerilor și adâncării mormântului".

ICONAR

IN HOC SIGNO VINCES

Pe frontul dela Majadahonda au căzut Ion I. Moța și Vasile Marin, pecetluind pentru totdeauna destinul României legionare în eroismul creștin.

Au mai rămas cinci legionari în Spania. Dumnezeu știe câți se vor întoarce singuri înapoi.

Ei n'au plecat pentru a se reîntoarce. Ei s'au urcat să ardă de vii pe rug, pentru Dumnezeu și pentru neamul românesc. Și când se va fi sfârșit și ultima svâcnire de pară, Dumnezeu își va lua sufletul lor cel nemăsurat, iar România va primi lutul.

In curând scumpă Patrie te vei îmbogăți cu cele mai sfinte oase ale generației legionare.

Nici odată neamul românesc, n'a dat o jertfă mai înaltă ca acum pentru învierea lui. Căci prețul jertfei se măsoară după strălucirea scopului și limpedele eroismului.

Isus a mers la răstignire nu pentru El ci pentru oameni. Pentru mântuirea altora, Isus a îndurat toate chinurile morții omenești. Pentru aceasta jertfa lui Isus e cea mai strălucitoare.

Dar oare de ce a trimis Dumnezeu ca însuși Fiul său să moară suferind în cel mai îngrozitor chip pentru oameni? Nu putea trimite pe un înger sau pe un prooroc? Da, desigur! Dar Dumnezeu ne-a relevat prin aceasta că *mântuirea nu poate veni decât dela cel mai buni.* Cei ce nu se pot mântui pe sine nu vor mântui niciodată pe alții. Și neamul românesc de cei mai buni ai lui va fi mântuit.

Dar oare nu putea găsi Dumnezeu altă cale pentru a mântui lumea, decât prin moartea sa pe cruce? Da, neapărat! Dumnezeu ne-a revelat, însă, prin răstignirea sa, singura cale omenească posibilă, ce duce spre mântuire. *Nici o mântuire nu vor obține oamenii fără suferință și jertfă totală.*

Ion I. Moța a înțeles marele adevăr al mântuirii neamului românesc. El s'a hotărît să moară pentru Christos și pentru neamul său și a pășit senin în mormântul pentru care, ca și Apostolii după moartea Domnului, neam tulburat și am plâns noi legionarii, ci mai pe urmă ne-am umplut de lumină, iar neamul românesc s'a umplut de viață eternă întru Christos. Jertfa aceasta l-a răscumpărat pe Christos și pentru neamul românesc, căci iată cu ce gând s'a desprins Ion Moța dintre noi:

„Dacă noi nu ne vom trezi și nu vom porni la împlinirea datoriei noastre în războiul pe care l-au pornit oștile diavolești, atunci prăbușirea va veni, cum a venit și aiurea. Și cine știe câte veacuri de ispășire, în robie și chin, vor trebui să treacă peste viețile nenorociților noștri urmași până când să ne învrednicim a ne bucura din nou de stăpânirea Bisericii asupra sufletului oamenilor.

Ceasul de azi e un ceas greu. De împlinirea datoriilor noastre în acest ceas, atârnă faptul că rândurile viitoare de oameni, copiii, nepoții și strănepoții noștri, să se bucure ori apoi să plângă în ziua Nașterii Domnului.

Să nu lăsăm pe urmașii noștri să piardă binefacerile sufletești ale Nașterii Domnului! Să nu ne lăsăm o țară fără Biserici, fără icoane, fără ocrotirea mânii lui Dumnezeu! Să nu lăsăm copiilor noștri o viață în care vor fi pierdut pe Christos!

Iar pentru aceasta să nu fugim din fața jertfei pentru apărarea Crucii!

Numai această jertfă poate răscumpăra, pentru urmașii noștri, pe Isus Christos, numai prin această jertfă îl vor putea avea pe Christos între ei, în zilele de Crăciun ale veacurilor viitoare.

Căci fără luptă vitează, nici Arhanghelul Mihail n'a putut goli cerul de oștile lui Lucifer, de oștile îngerilor răsculați" (Ion I. Moța: „La Nașterea Domnului". Libertatea anul 33, No. 37–38).

Să te duci să mori departe de ai tăi, când știi câtă trebuință au ei de tine, să te duci să mori în altă lume pentru Christos, Doamne, Dumnezeule, nu e tot atât de frumos ca și când te-ai coborî din Cer ca să mori pentru oameni?

Nimic nu e atât de înălțător pe această lume ca moartea pentru neam și Dumnezeu!

Aceasta este taina plecării celor șapte legionari în Spania. Acum ne-a fulgerat veste de moarte pentru Ion I. Moța și Vasile Marin. Dar niciodată acești comandanți ai Invierii Neamului, n'au fost mai vii pentru noi ca astăzi.

Ne simțim spălați de toate greșelile și curați ca zăpada. Și aceia cari până eri nu puteau răzbate de întuneric, văd acum mărirea neamului românesc. Cei ce n'am auzit de puterea ta Arhanghele Mihaile, auzim și credem. Cei slabi de fire ne-am întremat astăzi și suntem gata de luptă.

Tu ai desfăcut pe cerul României semnul crucii și ne-ai lăsat a nădăjdui — că: „în acest semn vom învinge!"

Descleștează toate puterile Tale împotriva Intunericului ca să putem muri și noi fericiți „pentru Christos și Legiune"

ICONAR

ION I. MOȚA

Apropiata biruință legionară va fi începutul marei ascensiuni și străluciri a poporului românesc în lume. Pentru cucerirea acestei biruinți, să ne ridicăm cu toții gata de moarte, în duhul lui Horia, a lui Iancu și al Căpitanului.

Când vei spune cumpliților tăi dușmani: Nu-mi pasă dacă mă veți sdrobi sau nu, nu-mi pasă dacă voi vedea sau nu ziua biruinței, dar sunt sigur că jertfa mea va aduce prăbușirea voastră, și când pornești și te menții în luptă până la capăt cu această hotărîre senină, nu încape nici o îndoială că porți în tine o forță pe care nici o tehnică represivă nu o poate birui. Spiritul de jertfă este esențialul! Avem cu toții la dispoziție cea mai formidabilă dinamită, cel mai irezistibil instrument de luptă, mai puternic decât tancurile și mitralierele: Este propria noastră cenușe! Nici o putere din lume nu va putea evita prăbușirea atunci când se menține pe cenușa unor luptători viteji, căzuți pentru dreptate și Dumnezeu.

Ionel I. Moța.

EROISM...

— Erou?

— „El este izvorul viu de lumină".

„Lumina care luminează, care a luminat întunericul lumii și aceasta nu numai ca o lampă aprinsă, dar la o făclie naturală strălucind ca un dar al Cerului; ca un izvor de lumină revărsată, un izvor de intuiție nativă și originală, de bărbăție și noblețǎ eroică".

THOMAS CARLYLE.

Aduc un pios omagiu camarazilor Moța și Vasile Marin — ambii ofițeri de rezervă — prin încercarea sfioasă de a le tălmăci gândul și fapta.

Bezna împrăștiată de francmasonerie și adâncită de comunism ne-a adormit întru câtva nervul ochiului și ne-a amorțit pătrunderea creerului, că prea puțini vor să înțeleagă străfulgerarea din șanțurile de luptă ale Madridului. Lămurirea polemistului Șeicaru e peiorativă. Lacrima doamnei Cantacuzino, — mama luptătorului pentru biruința Crucii în Spania răstignită — este desigur duioasă, dar nu-i logică. Și concepția celor mai mulți alunecă pe acelaș făgaș, menit să nu cuprindă jertfa celor doi eroi.

Singur, — marele Iorga îi înțelege în genialitatea sa și-i proteje sub mantia sufletului său uriaș, predestinându-le rostul netăgăduit, ce li se cuvine și ce va fi consacrat... mai târziu.

Dar se poate să nu-i pricepem și din pricină că le este rezervată soarta tuturor precursorilor. Lor, le lipsește acum proecția în timp; iar nouă ne lipsește intuiția și sinceritatea care lămureau altădată bărbăția și noblețea eroică. Căci necontestat eroi de concepție pură, în desăvârșită spiritualitate Carlyle, au fost Moța și Vasile Marin, chiar dacă li se pare profanilor că jertfa lor supraomenească, închinată Spaniei sfârtecate, este zadarnică și fără rod.

Nu cred astfel, și atunci punctul de vedere, pe care mi-l aleg, întru omagiarea lor, este tocmai acesta.

Linia lor de magistrală jertfă se cuprinde numai în marea epopee de altădată a creștinătății, pornită peste mări și peste țări să elibereze Ierusalimul și-și găsește asemănarea în uriașa frământare românească, începută de Mircea cel Bătrân și continuată până la Mihai Viteazul pentru biruința Crucii. Când turcismul, profanator al Sfântului Mormânt, ne oferea altădată, secole de-a rândul, o vecinătate pașnică, dar pătată de garanția de a le lăsa libertatea de schingiuire a celorlalți creștini, — proverbiala cinste românească și neîntinata credință strămoșească, nu s'au sustras solidarității umane. Ne-am ales singuri soarta cea mai vitregă, calea calvarului, dar nu ne-am vândut sufletele, nici pentru un blid de linte, nici pentru arginții Iudei. Odată și odată va trebui pusă în lumină și epopea noastră.

La fel acuma, ca și atunci, în Spania, cu regisoratul vecinilor noștri răsăriteni, se joacă o tragedie analoagă: aceleași bestii asiatice, turanice ori semitice, sugrumă civilizația Europei. O nouă cruciadă se rânduește în peninsula iberică. Crucea și latinitatea sunt în primejdie de moarte.

Solidaritatea pentru Cruce, solidaritatea întru latinitate ne impuneau o participare. Așa precum am dat Franței destrămate a regelui Filip de Valois pe Banul Mărăcine, a pornit din latinitatea inundată de valuri slave, un nou erou de legendă. Moța întruchipa ceeace este mai viteaz și mai fără de prihană din tot tineretul vremurilor noastre.

Jertfindu-se sub zidurile Madridului, din trupul lui căzut s'a aprins o torță, strălucind ca un dar al Cerului, pentru a desțeleni ceața groasă dinspre răsărit, în dosul căreia se fierbe catranul și se dospește ciuma, ce ne sunt și noua rezervate la un soroc..

Și de aceaa vizionarul Iorga vede, în gândul și fapta lor, izvorul de intuiție nativă și originală, menit să desmetecească o contemporaneitate fără orizont....

Mi-ar fi părut mai bine să-i însoțesc în luptă, ca Român, călcând moartea sub picior pe piscurile Guadarramei, de cât să-i plâng pe lângă sobă.

Dar fiecare-i cu destinul lui.

SEVER AL. SLĂTINESCU
Cavaler al ord. „Mihai-Viteazul"

Moartea eroică

Moartea este de mai multe feluri. Ea se dobândește nu prin actul fizic, care o rezolvă, ci prin cunoaștere. Poetul visează moartea, omul de rând o îndeplinește, iar eroul o trăiește, acceptând-o fără împotrivire, ca o consecință logică a ideii superioare despre moarte. Deci, unde moartea, acest fenomen abstract prin excelență, este anticipată prin acceptarea ei nesilită, demonstrativă, convinsă, acolo putem vorbi, de moartea eroică, de marea jertfă mireană, *mioritică*, perfect corespunzătoare, simbolic, jertfei de peste ființă, jertfei divine.

Numai colectivitățile cari numără forțe capabile de jertfa totală a persoanei lor fizice — merită existența pe plan istoric. Poporul românesc, împlinindu-și destinele, a dat numeroși eroi. Epocile de amorțire ale istoriei noastre sunt urmarea nenorocită a lașității individuale. Momente înalte, au fost posibile numai când s'au găsit destine mioritice, ca Horia sau Avram Iancu.

După războiul mondial — cu acea jertfă colectivă, culminată în Mărășeștii vitejiei românești —, se părea că, prin democrație, am ajuns la apele liniștite, dar fără adâncime, deci nepericuloase, ale unei comodități plăcute, însă de-o tragică neprevedere. Dogma căzuse; în locul ei venise dialectica democratică. Lumea uitase că numai o trăire pe plan dogmatic fortifică viața neamurilor. O continuare a trăirii prin faptul prezent, prin proectarea lui peste viitor, ne-ar fi dus la dezastrul național.

Atunci, s'a produs, din adâncurile unui neam întreg, LEGIUNEA.

*

Întreagă țară plânge. Toți oamenii de bine participă la imensa durere, pe care ne-a pricinuit o moartea lui Ion I. Moța și a lui Vasile Marin. E o cutremurare a sufletelor. Jalea e mare. Însă moartea eroică întărește conștiințele celor rămași.

Oamenii spun în clipele de față: „CÂT TIMP VOR FI SUFLETE CA ACESTEA, NEAMUL NOSTRU ARE DRUM ÎMPĂRĂTESC ÎNAINTEA-I!"

*

Noi — cum trebuie să urmăm pilda celor doi legionari cu semnul crucii pe frunte? **Căci trebue să li-o urmăm!** Moartea eroică instituie, *întotdeauna*, un legământ: lupta.

Și lupta noastră care poate fi alta, decât:

PENTRU ȚARĂ, PENTRU NEAM ȘI PENTRU CĂPITAN?

MIRCEA STREINUL

Cel care vă vorbește aici are o mare mândrie și mulțumire: încă de acum 12 ani a mărturisit și a arătat cu hotărîre, în disprețul și neîncrederea multora, pe omul sortit să ne fie Căpitan, pe omul fără de care generația noastră e incapabilă de a-și împlini misiunea: Corneliu Codreanu Atunci, în 1923—24, n'am fost crezut, am rupt multe prietenii pentru crezul meu și m'am înstrăinat în bună măsură de Cluj și de Ardeal. Dar eram încredințat că am văzut bine, că am sfătuit bine și că viitorul îmi va da dreptate.

Ionel I. Moța

Legionarii români în Spania!

1. Generalul *Gheorghe Cantacuzino Grănicerul*, şeful partidului „Totul pentru Ţară".

2. Avocatul *Ion I. Moţa*, comandant-legionar al bunei-vestiri şi preşedinte al Asociaţiei foştilor conducători ai studenţimii, sublocotenent de rezervă.

3. Avocatul-inginer *Gheorghe Clime*, comandant legionar al bunei vestiri, şeful „Corpului muncitorimii legionare". Căpitan de rezervă.

4. Avocatul *Nicolae Totu*, comandant legionar, şeful regionalei Iaşi al partidului „Totul pentru Ţară". Sergent de rezervă.

5. Avocatul *Alexandru Cantacuzino*, comandant legionar, cel ce a desăvârşit „Casa verde", fiind comandantul taberei E şeful organizaţiei legionare din jud. Fălticeni şi preşedinte al „Micii Antante Studenţeşti" (adică preşedinte al întregei studenţimi din cele 3 ţări prietene: România, Jugoslavia şi Cehoslovacia). Fost secretar de legaţie. Aviator brevetat.

6. Preotul *Ioan Dumitrescu*, comandant legionar, secretar general al partidului „Totul pentru Ţară". Vechi luptător naţionalist la Borşa (Maramureş), apoi în legiune.

7. Avocatul *Dr. Vasile Marin*, comandant-legionar, şeful organizaţiei jud. Ilfov a partidului „Totul pentru Ţară". Sublocotenent de vânători.

8. Comandantul legionar *Bănică Dobre*, licenţiat, un bine cunoscut legionar viteaz. Sublocotenent de rezervă.

(LIBERTATEA).

Cuvântul creşte în inimă

Iată codrii din pâcle vorbesc
Către ierburi, către crengi, către isvoare,
Intr'o ghindă, păduri foşnitoare,
Intr'un suflet, neam omenesc.

Sub secure, rău de sevă şi lut,
Pasăre înfăşurată în răsvrătiri grele.
Ţărna răsturnată peste stele,
Creşte tulpină pe sol temut.

Vorbele să ardă mare rug
La sbucnirea ţării din goarne,
Arborii să freamăte'n carne;
Numai soare să cadă sub plug.

TEOFIL LIANU

Răsună pământul legionar

de MIRCEA STREINUL

La Putna e tăcere... Doar brazii lin foşnesc,
dar Ştefan iată că tresare din somnu-i 'mpărătesc:
Mihai la el venit-a şi, falnic, Brâncoveanul,
Traian latinul şi Horia ţăranul.
La sfat se-aşează cu toţii în altar,
iar luna trece albă şi fagii verzi tresar:
în ţară jalea-i mare, neghina cotropeşte
biserica şi neamul şi tot ce simte româneşte.
Deodată, însă, un freamăt larg se aude,
Ciumeti vine şi Grigor după el.
Li-i fruntea palidă şi mânile li's ude
de sângele vărsat de jidovul mişel
Ciumetii spune: „Mărite Doamne, e jale pretutindeni,
lăcusta jidovească pe ţară s'a lăsat,
batjocorită-i crucea şi cad ca nişte grindeni
minciuna şi hoţia, ca 'n iadul blestemat.
Robitu-ne-au jidanii şi ei ne sunt stăpânii,
iar legea şi credinţa răpitu-ne-au păgânii,
ca viitorul se 'ntinde pe faţa 'ntregii ţări
îngrozitoare lepră-a mişelnicei trădări".
Un semn spre zare face Ştefan şi-atunci pornesc din dealuri
armatele de fagi bucovineni,
pornesc la vale pădurile ca râuri fără maluri,
şi fiecare pâlc de fagi e-o mână de oşteni.
De-a dreapta Codreanului,
a Căpitanului,
e umbra Ştefanului,
iar de-a stânga lui,
paloşul lui Mihai, al Viteazului.
Luptă deavalma,
cu spada, cu palma,
legionarii
şi stejarii,
paltinii şi fagii,
brazii noştri, dragii!
Deasupra sfântului pământ,
face crucea legământ,
unde-au fost doar mărăcini,
să ne crească verzi grădini,
unde-a fost neghină,
mânăstire de lumină,
unde-a fost bârlog uscat,
verde umbră de 'mpărat.
Pornesc stejarii şi se 'nchină,
luptă legionarii vitejeşte,
căci eu ştiu că unde-i astăzi tină,
mâne-o ţară nouă ne vom creşte,
româneşte, creştineşte.
Căpitanul ne va duce
spre biruinţă,
căci noi luptăm pentru cruce
şi credinţă.
N'auziţi cum răsună ţara,
ca pădurea primăvara?
Cum freamătă, ca ianul:
TRĂIASCĂ LEGIUNEA ŞI CĂPITANUL!

Mircea Streinul: „Zece cuvinte ale fericitului Francisc din Assisi"

De Sanctis, vorbind despre stihuitorii de frumos al timpului lui Francesco din Assisi, scria în Istoria literaturii italiene: „Scriitorii sunt toţi fraţi şi au calităţile oamenilor solitari, candoarea, evidenţa şi simţirea. Au ingenuitatea unui copil care stă cu ochii deschişi ca să simtă, şi cu cât faptele sunt mai deosebite şi minunate, cu atât mai mult întinde urechea şi soarbe totul: calitate foarte răzvedită în *Floretti din San Francesco*, cea mai plăcută din aceste cărţi copilăreşti. Imaginaţia aţâţată de singurătate prezintă lucrurile aşa de vii şi adevărate că răsar dintr'o trăsură, nu numai întruchipate, dar animate şi colorate, calde încă de impresia făcută asupra poetului." Dacă ne aducem aminte de cuvintele naive şi mişcătoare ale Sfântului Francisc, către vieţuitoarele cerului şi pământului, izvorîte curat din neprefăcuta simţire a celui ce contempla, înfrăţit cu ea, creaţia divină, va trebui să afirmăm depe acum, că între candidul Sfânt şi poetul de azi, Mircea Streinul, se simte bine depărtarea celor şapte sute şi zece ani ce au trecut dela pristăvirea Sfântului (1226.) Nu mai este azi nici trăirea aşa de pură şi naivă a credinţei către care năzuim iarăşi cu toţii, pe o cale de zbucium şi de luptă interioară. Mircea Streinul a cunoscut acest drum greu şi dureros, fiind unul din puţinii care s'au apropiat de studiul credinţei Dumnezeeşti din adevărată chemare. Şi in loc să se oprească a ajunge savant teolog, a trecut mai departe, la simţirea Dumnezeirii. Isus şi Moartea îi erau căpătâi şi veghe de multă vreme. Când, astăzi, îl ia drept călăuză pe Francisc, dornic de înviorare în credinţă limpede şi încrezătoare ca ochii copilăriei, desluşim în plecarea spre începuturi un semn de pribeagă nostalgie. Atâtea secole ne-am scăldat în otravă şi durere. Sufletul ne-a ieşit zguros şi grunzuros. Cu ce să-l îmbăiem pentru noua transparenţă şi mlădiere? Unde e credinţa caldă şi bună a celui de demult? O chemăm cu desnădejde să spele spiritul nostru calcinat. Dar întoarcerea întreagă în începuturi e o iluzie. Durerea şi frica de necunoscutul fără consolare, cu care pozitivismul păgân ne-a ameninţat atâta vreme, au rămas ca un ecou în noi. Mircea Streinul îl cheamă stăruitor pe Dumnezeu. In cele cele „Zece cuvinte" ce le avem sub ochi se împleteşte izvorul limpede de demult cu vâltoarea sufletului românesc de azi, care s'a rupt dureros din materia păgână ca să-l caute pe Dumnezeu şi să-l simtă iarăşi alături, Părinte bun şi blând, prezent în lucruri umile şi în lucruri sublime, în viaţa de toate zilele şi în Moartea cea unică. Prezenţa zilnică şi locală a lui Dumnezeu ia un colorit românesc în poezia lui Mircea Streinul. Francisc al său vorbeşte cu elementele vieţii dela noi, într'o naivă şi fermecătoare lipsă de solemnitate şi pretenţie de adevăr istoric. Esenţa lirică s'a eliberat de chinga evocărilor ştiinţifice ale trecutului. Mircea Streinul vorbeşte despre azi cu duhul lui Francisc, aducându-ne balsam şi mireasmă vindecătoare. Poetul a găsit iarăşi drumul spre comuniunea cu firea şi cu cerul, în care pătrunde şi pe care ni le apropie cu o covârşitoare putere emotivă.

Frumuseţea acestor poeme de simţire a divinului, nu stă numai în trăirea interioară. Sub blânda lor curgere se ascunde o mare putere de sugestie şi — deseori — o izbitoare viziune plastică. Mai sobru, mai reţinut ca altădată în dăruirea prea bogată a imaginilor, Mircea Streinul se arată stăpânindu-şi arta cu o clasică autoritate în alegerea motivelor, în economia proporţiilor, în necesitatea elementelor din a căror succesiune utilă se compune armonia poemului.

Inceputul ne duce dintr'odată în plină atmosferă religioasă:

„Incet, că doarme Dumnezeu în
mânăstirea Lui
de larguri peste timp, în care pentru noi
se roagă,

Şi dela început ni se sugerează tema sfâşietoare cuprinsă în adagiul bisericesc: „Din pământ eşti...

Iată, eram şi eu odată ram —
şi rădea pământul prin mine la soare;
deplin atunci mă bucuram
culegându-l pe Dumnezeu din mii de
izvoare.

... şi în pământ te vei întoarce":

Apoi veni o seară, când
simţind cum o dulce-oboseală în
frunze mi pătrunde,
aş fi vrut să mă duc, fără să ştiu unde —
(Către turme).

Moartea, reprezentată în sfârşitul unui copac este sugerată tragic cu o mare putere de emoţie, aducând lumina sfinţeniei îngereşti peste lucrul cel umil. Pacea serii coboară peste această tragedie retrăită în amintire. „Aşa am cunoscut moartea când am fost copac" ar putea să încheie Francisc.

Trecerea în moarte pe urmele lui Dumnezeu-călăuză, e motivul poemului al treilea, „Despre o seară" (moartea).

Prin ploaie trece Dumnezeu...
...Ai vrea pe urma lui să luneci...
ca să ştie
piciorul nedeprins pe unde să te poarte
şi'ncotro-i cărarea
ce duce peste moarte...

O viziune de ev-mediu a închipuirii înspăimântate:

Ascultă... ascultă
Ingeri negri de pământ
merg prin ploaie, merg prin vânt

domolită de o notă de omenesc:

Unii au aprins fanare
alţii, mai săraci, o lumânare.

Zadarnic L-au chemat „pe straşnic nume" pentru sine oamenii pământului pe Dumnezeu-călăuză „pădurea L-a ascuns | peste largul beznei nepătruns". Dumnezeirea nu cunoaşte favoruri speciale, (Malebranche), pentru toţi deopotrivă, Dumnezeu „se roagă" (M. Streinul).

Şi nu mai e loc să desfăşur pe larg cele mai frumoase bucăţi ale celor „Zece cuvinte". „Către Domnul Isus prin sat", ne arată casa bogatului.

De-avar, nu i lasă voie fârtatului
soare să intre în casă
că-i mănâncă toată culoarea
veşmintelor de mătasă,
iar inima şi-a 'ncuiat-o în ladă
ca să nu-l îmbie sora milă
cu'mbucătura, pe care el o'nghite'n
silă.

Admirabilă caracterizare sufletească a zgârcitului:

„...iar buiecia
tinerească 'n poartă i se-opreşte"

Dincolo săracul, dulgher „ca acela care pe Tine Te-a crescut".

„pânea îi era pe masă
ca un bulgăre de lut
şi sufletul i s'a făcut
pasăre sfioasă
care l-a durut".

„Dar fără prihană
numai la Tine se gândeşte;
dacă i-ai dat şarpelui hrană
desigur că şi săracul şi-o găseşte".

Iată mai departe în sat:

„...sub cumpăna odăii afumate
se frământă nebunul înţelept
şi se bate
cu pumnii în piept —
că Te-a pierdut departe
în vre-o pagină de carte.

Şi aşa pe rând, ţăranul cu ţăranca lui, ucigaşul. Dar mai frumoasă decât toate e vorbirea către Dumnezeu dela sfârşitul poemului acesta:

Cine, Doamne, oare cine
... în tăcerea inimii
m'a 'ntrebat de Tine.

Isuse-Doamne
poate'n mila ta
mă vei ierta
dacă gura nu şi-a măsurat cuvântul;
. . . însă cine învaţă vântul
să sboare şi soarele să răsară
luceafărul să ardă
şi ziua să se facă seară?"

când ciobanii vor suna
hore câmpeneşti în naiu:
e timpul să Te duci în rai,
iar eu acasă,
la cărţile şi la prisaca mea.

Rezist cu greu ademenirii de a transcrie din poemul V, „Către fratele soare", care întreg e o sublimă invocaţie, câteva mărgăritare de imagini.

Sau, din poemul VIII „Despre ora nelămurită", dorinţa şi frica de moarte din ultima treime a poemului

întâi:

. . . . simt o sălbatică dorinţă
după ineguratul pământ

apoi:

Dece, însă mi-i teamă
moarte, mamă?

pentrucă:

E Doamne, totuşi, prea curând.

Poemul X, „Către Dumnezeu-Tatăl" este o apoteoză a trăirii şi a morţii, de o desăvârşită puritate în transpunerea poetică. Totul e clar, luminos. Vorbind cu Dumnezeu, poetul s'a desbrăcat de lut şi de durere şi pluteşte în sublim cu o umilă seninătate. Frica de moarte a dispărut.

Vrea robul tău să moară
Doamne.
Vrea'n arbori iar să treacă, iar în grâne
să circule, spre lauda Ta, şi 'n rouă
să-şi aburească răsuflarea, pâne
să-i fie inima, ca'n două
să i-o frângi
. . . de-acuma inima, ce 'n pieptu-mi
slab mai bate,
e-a Ta . . .
. . Oare suntem altceva decât o seară —
sau amiază, în care Dumnezeu
stăpâneşte, şi nu sună mai clară
inima, atunci, de sângele mereu?

Penultima şi ultima strofă închid tot înţelesul poemului.

„Dar eu m'am ostenit cărare
uşorului Tău pas şi totuşi greu . . .
Păşeşte, Doamne, pe cărarea mea
umilă . . .
iar dimineaţa, de-i ajunge 'n rai
cu mine — ne 'nsemnat grăunte! —
aşează-mi, Doamne, sufletu 'ntre scai —
lumina lor să-mi sângere pe frunte.

Sufletul omului este cărarea lui Dumnezeu, iar moartea lui pitire în umbra raiului divin.

Aceste „Zece cuvinte" ale lui Mircea Streinul însemnează o biruinţă nouă pentru spiritualitatea românească, încă nedeprinsă să interpreteze viaţa prin trăirea sublimului dumnezeesc. A sosit ceasul desrobirii de lut satanic, şi suntem aşa de mândri că bronzului lui Radu Gyr îi răspunde din Ţara Fagilor argintul purificat al unui poet binecuvântat de duh îngeresc. Pe urma lui pătrundem şi noi în azurul credinţei şi, deprinşi să vedem viaţa prin artă, suntem recunoscători că la noua sărbătoare a spiritului românesc avem printre noi un interpret încununat cu har, care ne face să simţim că este

„în aer ca şi când o liturghie
s'ar pregăti".

BARBU SLUŞANSCHI

C R O N I C I

LITERARE

■ Am primit în ultimul timp numeroase manuscrise. Că se le putem publica pe toate, ne-ar trebui cel puţin 20 de pagini. Ca să nu-i supărăm prea mult pe autori, le reproducem aici câteva lucruri. Iată de pildă, d. Paul Pătraşcu din Ploeşti, pe care l-am publicat şi rândul trecut, ne trimite acest poem: „*Mă ştiu... | Neastâmpărat sunt ca argintul viu.. | Nu m'am născut să număr stelele pe cer | Şi nici, stingher, | Aurului să-i slujesc — argat neghiob — | Şi raiuri pământeşti să-i cer... | Nici să subjug, | Nici să fiu rob... ‖ Eu m'am născut să dărui, să mă dărui | Oricând şi oricărui... | Să mă clădesc arzând, să mă isbesc şi să mă nărui; | S'aduc în casă-mi zarea, să'nalţ pământu'n cer, | Să dau şi niciodată 'napoi să nu mai cer.. ‖ Pământul ţării mele cu viforele lui, | Cu munţii-i pân'la ceruri, cu nourii-i haihui, | Mi-au dăruit un suflet pe care-l dau oricui | Ca pe o poamă grea | Cu'n gust ce'n lumea'ntreagă îl are numai ea.. | O poamă pârguită abia, în ţara mea | De arşiţă şi nea... ‖ Din noaptea-mi mută, aspră aşa cum alta nu-i, | Din casa mea pe care 'naintea nimănui | N'o'nchid şi n'o încui, | Intind o mână albă, de frate orişicui, | Căci m'am născut să dărui, să mă dărui | Oricând şi oricărui, | Să-mi fac o sfântă lege din risipă, | Să mă clădesc, cântând, cu fiecare clipă, | Cu fiecare clipă — să mă nărui...*", care, deşi arghezian, merită o menţiuţiune. De altfel, cred că dela Paul Pătraşcu putem aştepta multe lucruri frumoase. ■ Tot aici, voiu transcrie în întregime un gingaş poem de domnişoara Elvira Popa din Oradea, „O lecţie de astronomie". „*Ca porţile ce se'nchid în urma unui spectacol | având ca prim amorez, soarele blond | şi primadonă ţărână brună, | bate sonor ora şapte... ‖ Tot mai harnică noaptea croşetează, cu mâinile-i apte | dantela-i grea | de'ntunerec, străbătută de fire lungi de stea, | să 'mbrace silueta gliei, | pentru vastul banchet nocturn al universului, | iar drept podoabă, înalta noastră Doamnă Terra | şi-a risipit razele albe ale luceafărului, | prin păru-i moale de nuanţa antracitului. ‖ In sunet opac, de argint tremurător, | începe orgia lumilor | interastrale, | împrăştiate petale | din floarea'ntâiei deşteptări | ce mereu se caută, se privesc cu ochii dornici, | se atrag, | dar supremul „nu se poate" le desparte, | ca de alba nevastă a castelanului pe'ndrăgostitul pag! ‖ In zori | obosită, cu rochia ruptă, grăbit cipeşte Terra | şi ca vinovată tremurând de frig, cere iertare | ...şi atunci de departe, | preot tânăr al luminei, | de pe amvonul înălţimilor de aur | ale răsăritului | soarele apare | şi îi dăruieşte — inel de logodnă, ziua, | eterna lui binecuvântare!* ■ Menţionabil e şi Liviu Lut, cu aceste două strofe din poemul „Sunt Român": „*Din ţărână românească m'am născut, | din lut românesc m'am hrănit, | sub cer rumânesc am crescut, | sunt rumân. ‖ Din lut rumân m'au plămădit strămoşii | şi m'au stropit cu apă din mare, | să fiu tare; | în suflu de crivăţ m'am uscat | şi m'am călit la soare; | în astă ţară sunt stăpân | şi mândru că sunt rumân.*" ■ Poeme bune ne-au trimis şi prietenii Nicolae Năieru şi Ghiţă Leanca. Regret că nu le pot face loc, după cum li s'ar cuveni. O confesiune, pe cât de sinceră, pe atât de frumoasă, am primit dela M. Radu. Poate i-o vom publica într'unul din numerele viitoare. ■ Câteva interesante dări de seamă asupra unor reviste pedagogice ne-a predat învăţătorul I. Marţolea, un tânăr cu mult dor de muncă, autorul monografiei „Cosminul cultural". Aceeaşi lipsă de spaţiu ne obligă să-l nedreptăţim. ■ Teofil Lianu, poetul ţarinilor bucovinene, pregăteşte — împreună cu I. Marţolea, strângerea în volum a materialului lăsat de regretatul George Stratoiu. După editarea lui Mihai Horodnic, de către prietenii Vasile I. Posteucă şi I. Negură, iată o nouă faptă pioasă. Pe când Ion Roşca, editat de E. Ar. Zaharia? ■ Am citit zilele acestea „Izvorul alb", al bătrânului şmecher

francmason Mihail Sadoveanu. Aşa zisul stil sadovenist nu e decât o oribilă mixtură de arhaisme şi neologisme. Mihail Sadoveanu a decăzut complet. Merită să crape în haznaua „Adevărului", alături de bestiile Brănişteanu-Braunstein, E. Lovinescu, F. Aderca, Ilarie Voronca şi E. Jebeleanu, cari sunt admirabil încadraţi între Cendrea, Brunea Fox, M. Şerban şi ceialalţi căţei ai lui T. Teodorescu Branişte.

■ Camaradul George Şoimu anunţă un roman: „Fata din fabrică". ■ D. prof. Pan. M. Vizirescu are sub tipar, la „Cartea românească", un volum de nuvele. ■ Poetul N. Crevedia şi-a publicat romanul de scandal „Buruieni de dragoste". Cartea obţine un frumos succes, dar e regretabilă. N. Crevedia înseamnă „Bulgări şi stele", nu ceeace face în ultimul volum (Nota asta o să-mi aducă un an de tăcere la „Porunca Vremii" sau, dacă autorul „Secetei" va fi bine dispus, câteva înjurături.. Pentrucă aşa e d. N. Crevedia: nu uită nici o poliţă, chiar dacă semnatarul ei are dreptate. Credeam că d. N. Crevedia îşi va uita resentimentele împotriva mea. Numai noi ştim cât de dreaptă e cauza noastră, însă d. Crevedia n'are poftă să se asocieze companiei noastre împotriva jidănimii literare, ci ne tratează cu o bună voinţă egală cu a lui T. T.-Branişte. Sau autorul „Bacalaureatului lui Puiu" crede că nu e bine să se pună prea rău cu puräţii literari din Bucureşti ?) ■ O carte minunată, turburătoare, plină de umbre ciudate, e cartea tristului Mircea Eliade. „Carte de vise"..., carte, pe care gominatul imbecil Pompiliu Constantinescu o discută cu galoşi (căci creerii i s'au topit în admiraţia pentru Meşulăm Robot) în „Vremea". Sfârşitul romanului l-aş fi dorit, totuşi, altfel. ■ A apărut o nouă carte de G. Gregorian. Poezii adevărate. P o e z i i, pur şi simplu. ■ Un an literar foarte slab şi tendenţios (şi mărunt răsbunător...), semnează d. P. I. Papadopol în calendarul „Universul". D. P. I. Papadopol nu e nici măcar cuviincios. D-sa crede că şi poate permite ceeace şi permite d. N. Iorga. Or, dela d. P. I. P. pânăla d. N. Iorga e o distanţă cam măricică. Nu? Papadopolul ar trebui să-şi pune cep la cap, că-i curge inteligenţa. D. N Iorga, chiar când e nedrept, e interesant, e, însfârşit, Iorga, pe când pipadopolul e prost — şi nu numai prost, dar şi meschin. Insfârşit pipadopol! ■ Din poemul „Răsărit" al lui Aurel Fediuc reţinem: „*Cavaleri, călări pe raze, | doi luceferi, fraţi de cruce, | îşi zoresc în chiot caii, | alba zi să nu-i apuce. || Ursa mică, ursa mare, | clipocesc de oboseală; | răstignită, stea de mare, | stă pe cer, steaua polară...*" Intrezăresc în versurile acestea un talent apropiat înălţimilor. Trebuie cultivat şi încurajat. Intreg tineretul acesta, care se ridică în urma noastră, a Iconarilor, cari porniserăm în 1932 la drum, trebuie să-şi afle un cadru. O revista, modestă, dar cu apariţie regulată, odată la două luni, de pildă, nu le-ar strica. George Chlopina ar putea lua iniţiativa aceasta. Să formeze un cerc, în care să se citească, să se discute. Revista nu trebue să fie de cine-ştie-ce pretenţii, ci un şantier util, un studio, cum Neculai Roşca, Tudor Ulmann, Neculai Pavel şi alţii, am făcut noi la liceul „Aron Pumnul". ■ D. director Dimitrie Bucevschi, a scos în broşura separată un articol, despre care am scris câteva rânduri într'unul din numerele revistei noastre, şi care articol a apărut în revista „Făt Frumos" a d-lui prof. Leca Morariu. Broşura d-lui Dimitrie Bucevschi ar trebui continuată cu altele, căci d-sa este un iscutit povestisor al evenimentelor din timpul unirii Bucovinei. ■ Primim, dela d. Virgil Treboniu, volumaşul „Umbra platanilor." Sunt poezii merituoase, cari se citesc cu plăcere. ■ O bună revistă şcolară e „Generaţia de mâne". care apare la Oraviţa.

MUZICALE

■ Mă gândesc că „Filarmonica", entuziastă ctitorie românească, l-ar putea chema din când-în-când pe d. Tiţiţă Tarnavschi la pupitru. In program, n'ar strica să figureze şi câţiva a n o n i m i români, ia, acolo, ca G. Enescu, M. Jora, Borgovan, Drăgoiu sau Paul Constantinescu. Ba chiar ne-am bucura să se organizeze nişte seri de lieduri, cu Aurora Brăescu, Vera Mora, Eusebiu Saghin sau Halip. Că, tot cu Flohri, Ohrensteini, Körneri şi alte celebrităţi de astea, nu facem cultură, ci exhibiţionism, domnilor dela Filarmonică! ■ Convervatorul de muzică din localitate a aranjat un interesant concert popular în sala Teatrului Naţional. Elementele, cari s'au produs, şi-au dat toată osteneala să fie la înălţime. Cvartetul alcătuit din Megasiuc, L. Rusu, Peinelt şi Stoia, a executat din Haydn. Menţionez că de mult nu s'a auzit la Cernăuţi un mai bine pus la punct cvartet de coarde. Fineţea interpretării, precizia arcuşului au fost remarcabile. D. prof. Garabet, la vioară, siguranţă şi înţelegere. Totuşi aş fi vrut altă piesă, mai accesibilă. Poate ceva din muzica franceză contimporană. Tenorul prof. Halip ne-a făcut să întrevedem la Cernăuţi posibilitatea unei opere alcătuite din elemente locale. Cântăreţi buni, avem. Un dirijor conştiincios (Tit. Tarnavschi), deasemenea. Domnişoara Cobilanschi are glas plăcut. Poate încă nedibace, dar cu multe posibilităţi. A fost mult aplaudată, ca şi duo-ul doamna Haliţchi—Tit. Tarnavschi, cari au cântat la două piane, din Mozart D. G. Onciul, directorul conservatorului, a păşit cu dreptul. Să vedem cum va fi mai departe. In orice caz, acest concert a fost o bună replică mult trâmbiţatelor concerte ale Filarmoniei lui Ohrenştein. Pe viitor ar trebui să i se dea publicului cernăuţean şi muzică românească de azi: Jora, Drăgoiu Paul Constantinescu etc. ■ Au avut loc, la „Teatrul Naţional" câteva soboare de colinde. Bine şi frumos. Insă, par'că, nicăieri nu-i şade mai potrivit colindei ca la fereastră, în noaptea sfântă de Ajun. Pe scena teatrelor colinda îşi pierde tot farmecul, se „industrializează".

MIRCEA STREINUL

■ Societatea filarmonică din Cernăuţi, ale cărei zile de dăinuire în acel spirit ostil culturii româneşti sunt numărate, şi-a propus să-l aleagă pe Mihai Jora membru onorar. Intenţia nu ar avea nimic rău în ea dacă în aceiaşi adunare generală nu ar fi fost trecute în ordinea de zi două propuneri suspecte: ipotecarea averii societăţii în folosul anumitor personagii pseudodidactice şi numirea ca membru onorar, alături de marele muzicant român, a unui oarecare domn Beker. Este o veche tactică de a camufla sub nume româneşti acţiuni interesate. Din fericire adunarea nu a hotărît nimic pentru că au prins de veste legionarii şi s'au înfipt ca brazii în jurul clădirii, ale cărei intrări au fost zidite cu poliţişti. N'a fost nici o busculadă. A hotărît prezenţa unei conştiinţe româneşti neşdruncinate. Lupta este acum angajată. Cei câţiva români cari se află acolo, d. Calmuţchi ş. a., să-şi cumpănească bine atitudinea. Intre cele două lumi cari se despart nu mai este loc pentru echilibristică de paiaţe. ■ Gh. Breazul are în pregătire o sută de cântece de stea şi o sută de colinde. Va fi o carte de mare folos pentru afirmarea acţiunii de educaţie muzicală românească. ■ Articolul lui Mircea Streinul despre starea actuală a literaturii româneşti îşi găseşte analogie şi în arta muzicii. Muzica românească citadină a fost făcută de evrei şi de prietenii lor. Nu ne lipsesc datele ca să lămurim punctul nostru de vedere şi vom proceda cu toată vehemenţa ca să despărţim oile de capre. ■ Conservatorul din Cernăuţi pregăteşte pentru perioada de după Crăciun o serie de audiţii: concerte simfonice, seri pentru muzică de cameră, producţii şi academii. La aceste din urmă vor lua parte şi amatori din oraş, cari nu au posibilitatea să susţină cheltuelile unui concert. Afară de aceste aranjări, quartetul de coarde va pleca

regulat în provincie pentru propagandă culturală. De când există conservatorul din Cernăuţi încă nu s'a desfăşurat atâta activitate ca anul acesta.
■ Un eveniment mare va fi concertul simfonic pe care-l va dirija Mihai Jora. Până atunci vom încerca să-i prezentăm, noi bucovinenii, quartetul de coarde. O lucrare interesantă prin spaţiul sonor pe care îl trezeşte, cu care însă trebue să te obicinueşti.

LIVIU RUSU

STUDENŢEŞTI

■ Ziua de 10 Decembrie 1936 a fost sărbătorită de către studenţimea cernăuţeană într'o înaltă atmosferă de reculegere interioară, post negru şi rugăciune. Dimineaţa s'a oficiat un serviciu divin urmat de un parastas în amintirea jertfei celor morţi în lupta naţionalistă, dela 1922 încoace. Intr'o caldă predică părintele Paşcanu asigură studenţimea naţionalistă de întreg sprijinul sf. noastre Biserici De aici coloanele disciplinate ale studenţimii s'au îndreptat spre statuia lui Mihai Eminescu unde au vorbit entuziast şi româneşte *V. Cozma* şi *C. Corniciuc*. Pela orele 11 studenţimea a depus o placă-inscripţie pe crucea ridicată în Grădina publică în amintirea legionarului Gheorghe Grigor. In aula Universităţii tineretul universitar şi-a expus energic şi entuziast în convingerile cari o mână în luptă, bucuriile şi durerile pe cari le trăeşte din plin. Filon Lauric, preşedintele Centrului stud. Cernăuţi face un scurt istoric al mişcării naţionaliste. V. Posteucă înfierează trădarea de neam şi ţară care a fost tot prin mână studenţească pedepsită iar ca ultimul ia cuvântul G. Macrin evocând măreţia plecării în Spania a celor 7 legionari conduşi de de d-l General Cantacuzino Grănicerul. S'au expediat telegrame: Nicadorilor, Decemvirilor şi echipei legionare din Spania. Seara a avut loc la Teatrul Naţional un festival artistic în cadrul căruia a vorbit documentat şi mişcător de prof. Traian Brăileanu. A cântat apoi înălţător corul legionar sub conducerea desăvârşită a d-lui prof. Scalat.

VASILE I. POSTEUCĂ

ANUL LITERAR

1936 a fost un an interesant pentru literatură. S'au impus definitiv câţiva scriitori noui (cei dela „Pagini literare", Aurel Marin şi George Drumur), au căzut la fund alţii (jidanii şi jidoviţii — dela Victor Eftimiu până la Dan Petraşincu şi Vlaicu Bârna). Critica, nesigură. Numai d. Neculai Roşu s'a relevat. Insuşi d. N. Iorga face gafe de neiertat, cari se explică prin legăturile D-sale cu „Dimineaţa" şi „Adevĕrul". Cărţi interesante, destule. Peste toate, însă, ca o lumină, cartea Căpitanului: PENTRU LEGIONARI şi cărţile verzi (Ion I. Moţa, I. Banea, Radu Gyr etc.

PLASTICE

■ Pictorul ieşean Troteanu expune la Cernăuţi, în sala „Societăţii pentru cultură". Pentru oraşul nostru, desigur, e un eveniment. Motivele de artă decorativă nu ne-au plăcut: is convenţionale. Uleiurile, în schimb, îi acordă profesorului Troteanu un incontestabil prestigiu. Remarcăm, in special, florile şi peisagiile. Nudurile, comune ca tehnică şi culoare. No. 44 şi 1, deasemenea cu neglijenţe tehnice. Două portrete meritoase: No 9 şi No. 32. Balcicul, luminos, tratat amplu. Iaşii, dinamic. Expoziţia d-lui Troteanu trebuie vizitată. E, pentru Cernăuţi, o lecţie de artă. D. Troteanu este un mare colorist, de o subtilitate şi căldură cuceritoare. Vom reveni.

MIRCEA STREINUL

TRANSFORMĂRI

■ Lumea e materialistă. Această atitudine a omenirii se pronunţă din ce în ce mai mult. Noua ţara năvăleşte în toate domeniile vieţii omeneşti, le cucereşte, şi prin mâlul ce-l conţine stropeşte în jur. Zădarnic se ridică tentative de stăvilire în faţa înfuriatelor puhoaie, totul trebuie să le cedeze. Templele ideilor şi sentimentelor pure rămân pustii şi rânjesc sinistru celui ce-şi mai dă strădania să rătăcească prin împărăţia lor. A mai rămas o coloană de marmoră ce susţine statuia unui zeu. Dar valurile se aruncă nerăbdătoare şi înfuriate Soclul şi zeul se vor prăbuşi curând cu zgomot infernal. Nimic nu va mai vorbi cercetătorului de mai târziu despre cele de odinioară. Doar câte o cruce, înegrită de ploi şi roasă de vânturi, va fi mărturia cultului ce l-a avut lumea pentru ultimul ei zeu: credinţa. Şi apoi împăcată în sine va începe domnia materialismului mărginit. Elanul, entuziasmul vor face loc spiritului îngust al siguranţelor cercetate şi verificate. Pe aripile emoţiilor sincere şi pline de avânt mentalitatea noullor vremuri toarnă plumb. Adio rătăciri prin împărăţia eteratelor zări fără sfârşit. Humanităţii de acum îi lipseşte spiritul de însufleţire, de verificare a ideilor abstracte. Azi morţii sunt morţi, dar pe vremuri ei trăiau şi tocmai noi suntem cei ce i-am înmormântat definitiv. Adesea lacrimile noastre stropesc ţărâna afânată a unui mormânt proaspăt săpat. Uneori ne prăpădim de dorul celor duşi dintre noi. Vina ne revine, căci neadmiţând viaţa de apoi, chiar că pentru totdeauna ne despărţim de ei. Cei vechi, prin cultul morţilor, aduceau pe cei dispăruţi printre ei şi convieţuiau, s'ar putea spune împreună. Astăzi din potrivă, ca să-i întâlnim, noi trebuie să ne coborîm în împărăţia lor şi o facem atunci când o afecţiune mai sinceră ne îndeamnă. Trăim printre cadavre pentrucă în schimbul credinţei în lucruri de necercetat, noi am adus dorinţa dea afla taina unor misteruri ce nu ni se vor destăinui niciodată. Am distrus un Murillo pentru a afla compoziţia firelor din ţesătură! Astăzi un sămănător aruncă boabele credinţei în Dumnezeu, în virtuţile şi viitorul acestui neam. Au căzut aceste seminţe în sufletul adevăraţilor români, şi au întinerit atunci bătrânii şi s'au înviteţit cei tineri, răsărind astfel vlăstare verzi în toate colţurile de ţară.

OCTAV NANDRIŞ.

CULTURALE

■ *Societatea Mazililor şi Răzeşilor* a organizat ţinerea unui ciclu de conferinţe naţionale şi anticomuniste. Au vorbit până acum: *D-l prof. Traian Brăileanu* despre: Rolul răzeşimii în regenerarea clasei politice româneşti; d-l prof. Romulus Cândea despre: Importanţa elementului naţional în statele moderne; O. Ştefanovici: Tehnica şi tactica comunistă; I. Ţurcan: Comunismul nostru; I. Negură: Coloniştii români din nordul Bucovinei; Em. Haivas: Inchiziţiil sec XX: Taberele de muncă din U. R. S. S. Cinste conducerii Societăţii Mazililor şi Răzeşilor!

VASILE POSTEUCĂ

■ Societatea „Steluţa" a elevilor din cursul superior al liceului „Aron Pumnul" a aranjat zilele trecute o şezătoare. In program au fost o conferenţă interesantă, cor, recitări, etc. O orchestră de mandoline şi chitare au executat câteva cântece frumoase. Şezătoarea a reuşit, având şi un public numeros.

C. COMBRA

■ Nouă, celor din Ţara Fagilor, nu ni se poate pretinde să ne ocupam senini de probleme de artă, de filosofie, de morală. Prea ne arde pe suflet, prea ne gâtue şi ne înnăbuşe înstrăinarea boltei sufleteşti şi temeliei sociale despre locurile noastre. Vrem sau nu, zbuciumarea noastră ia în mod natural un colorit politic, înţelegând politicul ca manifestare organizată şi civilizată a simţului de conservare istorică a neamului românesc din această parte. Suntem iredentişti în propria noastră casă, şi nu putem fi altfel. A fi îngăduitor, frăţesc, egalitar, e primul pas spre moarte. Aci în Bucovina suntem pe ultimele metereze nordice ale spiritului românesc. Pe metereze lupţi, nu contemplezi. Lupta e desfătarea noastră.

BARBU SLUŞANSCH

INSEMNARI

■ Adevăratul părinte sufletesc al Universității din Cluj nu este rectorul Goangă, uriașul mutălău cazon, protectorul Viorică adultere, ci, să ne ierte de ofensatoarea alăturare, vrednicul emul al spiritului lui Vasile Pârvan, d. Prof. Sextil Pușcariu. Goangă face legi ca să interzică studenților de a-și iubi țara, iar d. Prof. Pușcariu trimite urări Căpitanului nostru, de ziua Legiunii. Am judecat și am ales. ■ Șasezeci de jidani, respinși la concurs la București, sunt primiți la Facultatea de medicină din Cluj fără examen. Studenții români protestează, și reprezentanții lor sunt pedepsiți. Se inaintează un memoriu, și Facultatea e închisă pe două săptămâni, cu amenințarea de a se închide până la sfârșitul anului dacă studenții stăruie să apere viitorul medicinei românești. Fie blestemați și de spurcată pomină. ■ „Buruieni de dragostea" lui N. Crevedia, este o adevărată buruiană, căreia autorul i-a dat și dela sine o puternică injecție de venin. O alătur de „Intoarcerea din rai" a lui M. Eliade pentru identicul peisaj sufletesc dezolant de haotic, de sterp și lipsit de ideal. Strănepoții junilor corupți sunt azi romancieri români. ■ Iașul oficial e un cui otrăvit înfipt în trupul Moldovei. Duhul înstrăinării se lăfăește ostentativ și samavolnic. Rectorul comunist Bratu elimineazâ din Uuniversitate pe șefii studențimii naționaliste, pentrucă au cutezat să întrebe dece li se refuză aula de 10 Decembrie, când atâția Iordani și Ralea profesează în ea marxismul și defetismul. Iar camaradul Tudose este arestat pentrucă la 1 Decembrie a citit în public un memoriu al Căpitanului, deși la 22 Noembrie el a fost citit fără bănat în toate centrele universitare. Nu ne mai mirăm, dar nu uităm. ■ „Făuritorul" României de azi are înfărșit un bust la Cernăuți, nu departe de al lui Eminescu. Dar Eminescu privește spre Liceul ortodox de băieți, iar Brătianu junior spre jandarmerie și spre blockhausul gheșeftarului Discom-ist Fokschaner. Fiecare făurește cum poate. Unul a scris satira a treia și doina, altul constituția din Martie 1923. Nu puteau să nu-și întoarcă spatele.

Barbu E. S.

■ Numărul 9 al „Insemnărilor Sociologice" a apărut la timp cu vechea promptitudine, veghiată de d. prof. Const. Zoppa. Revista se deschide cu revelatorul studiu „Desăvârșirea structurii elitei legionare", de d. prof. univ. Traian Brăileanu. Acest studiu ar trebui să fie citit, învățat chiar, de toată lumea românească. D. prof. univ. C. Al. Stefanovici scrie frumos despre „Cartea Căpitanului", iar d. Ion Țurcan documentează cu pătrundere despre „Tabere și Șantiere". D. Barbu Slușanschi și d. Ion Negură semnează două articole de inimoasă ținută intelectuală. Cronicele, scurte, dar vii, completează fericit revista. ■ D-nii N. Roșu, Radu Gyr și Constantin Stelian, surprinzând unele gesturi antiromânești ale d-lui prof. Tzigara-Samurcaș, s'au retras dela revista „Convorbiri literare". ■ No. 3 al „Țării Șipenițului", condus de tinerii Pompeiu Atanasiu și C. Iacob, aduce un material bogat. Se remarcă un fragment filosofic, de d. prof. Traian Brăileanu, dintr'o carte care va însemna o dată în filosofia românească. Un poem admirabil de Radu Gyr. In rest, versuri, proză, cronici etc. Vom reveni. Deocamdată, o încurajare tinerilor învățători. ■ Ne-a sosit la redacția poemul d-nei Elena Cosma-Roșca, intitulat „Inchinare". In numărul viitor, îi vom da loc de cinste. ■ „Aspecte ale criticii lui M. Kogălniceanu" se numește o interesantă lucrare a d-lui Em. Halvas, un cercetător literar de bogate resurse critice. ■ Modest, d. prof. Dr. T. Bălan își continuă munca de istoric. Dupăce a strâns documente bucovinene, de mare valoare, foarte sistematic, în opt volume, dintre cari șase își așteaptă tiparul. D-sa lucrează la câteva probleme inedite sau foarte puțin cunoscute. Una din lucrările d-lui prof. Bălan va apare în Germania. ■ In spuza de editori jidani sau jidoviți, à la Ocneanu-Alcalay, singur d. Georgescu-Delafras se păstrează Român. In timp ce cloaca Alcalayului și a Ciorneiului încult și sfidător al Românilor revarsă potop de porcării, d. P. C. Georgescu-Delafras dă la iveală cărți decente și de ținută literară. ■ D. Dr. N. Roșu, a cărui „Dialectică a Naționalismului" e încă proaspătă în amintirea noastră, pregătește o nouă lucrare, în care va face și exegeza „Cărții Căpitanului". ■ In vermina orașului, în care mișună atâtea năpârci, gândul ni se duce, cu acest Crăciun, la satele noastre bucovinene. Tot mai larg, mai cuprinzător, răsună cântecele gărzii. Dela copil la bătrân — toți murmură doina legiunii, largă, ca murmurul de aur al câmpiilor arborosene, Cuciurul-Mare, Plaiul-Cosminului, Boianul și atâtea alte comune, sunt pădure de legionari. Măi, ce mai brazi falnici, pe cari nici furtunile nu-i clintesc dela sfânta lor și a noastră credință în căpitan. Vă spun: răsună țara, oameni buni! Și-i mare semn acesta. E semn de biruință apropiată. Auziți, voi, cari vă mai îndărătniciți ca jidovii cei mișei? ■ Elevul Vasile Popovici ne trimite o promițătoare încercare de proză, intitulată „Mângâiere". Intr'o revistă școlărească, bucățile lui V. Popovici ar putea fi publicate cu mult folos. Cu educația, care li se dă azi elevilor de liceu, cari n'au voie să citească „La Medeleni" și „Ion", însă cari, în lipsă de control, se delectează cu „Detectivul" și alte blăstămății jidovești, nu e de mirare că se ajunge la crime ca a celebrului Sile Constantinescu. ■ Camaradul Neculai Roșu lucrează la traducerea integrală a lui Baudelaire în românește. ■ A apărut volumul „Comentarii lirice la poema într'un vers de Ion Pillat", de Mircea Sreinul, cu 12 gravuri de Rudolf Rybiczka.

PREMIILE ICONAR

■ Menționăm, ca merituoase, dar nu publicabile în întregime, următoarele volume-manuscrise primite pentru cele cinci premii ICONAR: 1. „Versuri", de Const. D. Rădulescu; 2. „Versuri", de Ghiță Leanca (vom publica, unele, în revista noastră); 3. „Infloriri de strune", de Paul I. Pătrașcu; 4. „Intâiul meu caiet", de George Chiopina; 5. „Trepte", de Valentin Măcrineanu (vom alege câte ceva); 6. „Versuri", de Victor Odobeștianu; 7. „Drumul crucii", de Mircea Ovidiu Savu; 8. „Eterna lumină", de Sextil Vodă; „S'apropie ceasul", de I. A. Luca; 10. „Cântecele mele", de Vasile Petrescu-Laur; și 11. „Mlădițe verzi", de Marin Mureș. In Ianuarie, se va întruni comitetul redacțional pentru a alege între volumele: 1. „Ameaz liniștit", de Grigore Bugarin; 2. „Cântarea dragostei", de Grigore Bugarin; 3. „Versuri", de Ștefan T. Oprescu. 4. „Menestrel agrest", de Yvonne Rossignon; 5 „Cartea pământului", de Preda Savu; 6. „Azur pentru vecernii", de Octav Sargețiu; 7. „Din carnetul domnului Boja", de Neculai Pavel și 8. „Umbre peste plai", de I. O. Suceveanu. In numărul pe Februarie al revistei noastre, se va comunica rezultatul alegerii.

Mircea Streinul

■ Arta noastră bisericească găsește pe zi ce trece tot mai mult interes în rândurile artiștilor. Tematica ei descoperă bogate surse de inspirație și orizonturile unui stil se întrevăd lămurit din elemente neexploatate. Cei cari se opun cu neînțelegere unui spirit nou în această direcție sunt preoții. Este descurajator faptul că tocmai slujitorii cei apropiați ai bisericii au lacune așa de grave în ceeace privește pregătirea artistică. Mă gândesc la disciplina filosofică, artistică, pe care o au preoții catolici, la seria de lucrări despre artă isvorite din străduințele lor de ani. Cea mai elementară întreprindere de comparație desvelește o deosebire enormă. Innainte de a încerca înnoirea artei bisericești să întreprindem disciplinarea din punct de vedere artistic a tuturor celor ce se pregătesc pentru a fi slujbași ai bisericii, dela mitropolit până la cel din urmă dascăl. Tragedia acestei stări de decadență constă în ruperea cu spiritul înalt al tradiției pe de-oparte, și în neînțelegerea artei contimporane pe de altă parte, cele două mari probleme pe cari se poate întemeia înnoirea artei bisericești. Vom invita artiști (pictori, arhitecți, muzicanți, critici de artă), să urmărească faptele. In împrejurările actuale arta bisericii are nevoe de controlul elitelor spirituale ale opiniei publice.

Liviu Rusu

REDACȚIONALE

■ Pentru tot ce privește ICONAR-ul: a se adresa camaradului prof. Liviu Rusu, în Cernăuți, str. Dragoș Vodă laterală, No 9. ■ Secretariatul de redacție al revistei noastre e făcut de camaradul Mircea Streinul, pe-a cărui adresă: Cernăuți, str. Dr. Mikulicz, No. 1, se vor trimite cărțile, revistele și manuscrisele pentru ICONAR. ■ Administratorul nostru pentru București e camaradul S. B. Enache. ■ Ii rugăm pe domnii colaboratori să ne trimită manuscrise citețe și revăzute. Pe viitor, orice manuscris ilizibil nu va mai fi luat în considerare. ■ ICONAR apare odată pe lună. ■ Abonamentul anual e de Lei 60. ■ An. II, No. 4; Decemvrie 1936.

Tipografia „Mitropolitul Silvestru"
Cernăuți, Piața Unirii No. 3 (Palatul Național)